

**Between Debaters
or
Two things are in contrast
to the rational reasoning:
the rush and the rage**

By Prof. **Const. GE.
ATHANASSOPOULOS**

At the beginning of the day, there was no sign that the 11th of September of 2001 is going to be one of those days that are characterized by the term “cursed days” and which are recorded in the collective memory as undesirable and atrocious. Nevertheless, the consequence of the fatal facts against innocent people, which can only be characterized as a tragedy, labeled this day as a landmark point of the World History, as well as a reference point that the idea of “Revenge”, returns to the limelight. As Aristotle has mentioned “...Some people argue that the Justice which is based on reprisals is

**Τοις Εντευξομένοις
ή
Τάχος και οργή
ευβουλία εναντία...**

Του Καθηγητού **Κωνστ. ΓΕ.
ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ**

Η πρωία της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 μ.Χ. δεν προοιωνίζετο την πορεία της προς την χορεία των ημερών, οι οποίες ονομάζονται αποφράδες και καταγράφονται υπό της συλλογικής μνήμης ως ανεπιθύμητες και αποτρόπαιες. Αλλά η ροή των εν Νέα Υόρκη γεγονότων σε βάρος αθώων, γεγονότων τραγικών, αιματηρών και θανατηφόρων, έμελλε να την καταστήσει ορόσημο της παγκόσμιας Ιστορίας και σημείο αναφοράς, ότι η ιδέα του «αντιπεπονθός» επανέρχεται στο προσκήνιο, καίτοι και κατ’ Αριστοτέλην: «δοκεί δε τισί και το αντιπεπονθός είναι απλώς δίκαιον, ώσπερ οι Πυθαγόρειοι έφασαν· ωρίζοντο γαρ απλώς το δίκαιον το αντιπεπονθός άλλω. Το δε αντιπεπονθός ουκ εφαρμόσται ουδ’ επί το διανεμητικόν δίκαιον, ουδ’ επί το

the only and unique way to Justice. This is what the Pythagorians have argued defining Justice as paying back to the others exactly the same damage that they have caused to us. Nevertheless, the law of reprisals does not fit with the distributive as well as the remedial justice although some people invoke the opinion about justice which was expressed by Radamanthis who argues that "when somebody is treated in the same unfair way that he treated the others, this the pure justice" (Aristotle "Ethica Nikomaheia" book E', chapter 8 1132 b).

The thousands of innocent dead people, the inexpressible sorrow of other thousands people, the fear "of the day after", the loss of the certainty and the feelings of safety, the enormous materialistic damages, the insult on the prestige of a super power, constitute the basis, with a high possibility, for the acceptance with safety the idea that "... the revenge constitutes justice", with what ever it means in terms of National, Regional, International and World level interest. This idea possibly will be acceptable under the wave of the need to recover the feelings of safety and obtain again the wanted pride as well as in order to punish the criminals.

Nevertheless, the decision for exemplary punishment should not be taken under the pressure that is imposed when facts are taking place. As

διορθωτικόν (καίτοι βούλονται γε τούτο λέγει και το Ραδαμάνθυος δίκαιον· ει κε πάθοι τα τ' έρεξε, δίκη κ' ι-θεία γένοιτο)» (Ηθικά Νικομάχεια, Βιβλ. Ε', Κεφ. 8ον 1132 b κ.ε.). (Τινές φρονούν, ότι το δίκαιο των αντιποίνων είναι αυτό τούτο το δίκαιο. Τούτο είπαν οι Πυθαγόρειοι, οι οποίοι ώρισαν το δίκαιο ως ανταπόδοση στους άλλους, εκείνου το οποίο επάθαμε από αυτούς. Αλλά το δίκαιο των αντιποίνων δεν συμφωνεί με την διανεμητική και με την διορθωτική δικαιοσύνη, μολονότι μερικοί επικαλούνται την περί δικαίου γνώμη του Ραδαμάνθυος: όταν κάποιος υποστεί τις συνέπειες του αδίκου, το οποίο διέπραξε, τούτο είναι καθαρά δικαιοσύνη).

Οι χιλιάδες αθώοι νεκροί, ο ανείπωτος πόνος άλλων χιλιάδων Ανθρώπων, ο ανέκφραστος φόβος «της επόμενης ημέρας», η απώλεια της βεβαιότητας και των ασφαλών συναισθημάτων, οι τεράστιες υλικές ζημιές, η προσβολή του γοήτρου μίας υπερδύναμης, είναι πολύ πιθανόν να οδηγήσουν εκ του ασφαλούς στην αποδοχή της ιδέας «και το αντιπεπονθός είναι απλώς δίκαιον...», με ό,τι αυτό συνεφέλκεται σε εθνικό, περιφερειακό, διεθνές και παγκόσμιο επίπεδο, υπό το βάρος της ανάγκης αποκατάστασης συναισθημάτων ασφαλείας, ανάκτησης τρωθέντος γοήτρου και της τιμωρίας των εγκληματιών.

Αλλ' η παραδειγματική τιμωρία των ενόχων δεν πρέπει να αποφασισθεί εν θερμώ, διότι «τάχος και οργή ευβουλία εναντία», όπως ετόνισε ο Θουκυδίδης: «Νομίζω δε δύο, τα ενα-

Thoukidides mentioned: "I think that two things are in contrast to the rational reasoning; the rush and the rage. Between these two, the first is accompanied by foolishness while the second is accompanied by the lack of education and narrow way of thinking.

Though, under the pressure of wailing and mourning, it is possible to exclude the rush and the rage, during the decision taking progress.

In that case, it is possible for the other side to abandon any fear for punishment, which will consequently will lead to such situation that anybody, with out the fear of punishment, will tend to unfairness. "Who is the man that although does not fear of anything, can be fair?" (Aeschelos, Evmenides, 516-524).

The "next day", it is inevitable to mean a lot of things in a diversity of fields: the comfort which comes by time and the necessary punishment of those that are guilty, the exaggeration and the fear, the worry and the uncertainty, the rise of feelings of insecurity in a world which is characterized by lack of security.

Although this world is marked by the Christian encouragement "do not pay back any evil you accept" (Paul: To Romans IB', 17) it seems that the same world is ready to accept the idea ". You ought to damage the enemies.." (Plato: Politeia, 335E)

ντιώτατα ευβουλία είναι: τάχος τε και οργήν, ων το μεν μετά ανοίας φιλεί γίγνεσθαι, το δε μετά απαιδευσίας και βραχύτητος γνώμης», (νομίζω, ότι δύο πράγματα είναι κατ' εξοχήν αντίθετα προς την ορθή σκέψη: η ταχύτητα και η οργή. Εξ αυτών το μεν ένα συνοδεύεται από την ανοησία, το δε άλλο από την έλλειψη μόρφωσης και την στενότητα της αντίληψης).

Υπό το βάρος, όμως, της οίμωγής και των θρήνων είναι δυνατόν να εξοβελισθούν «το τάχος» και «η οργή» κατά την λήψη σκληρών τιμωρών αποφάσεων και εξ άλλης πλευράς είναι δυνατόν να εκλείψει ο φόβος της τιμωρίας, οπότε ο οίος δήποτε μη φοβούμενος οία δήποτε τιμωρία θα δύναται να αδικεί: «τίς γαρ δεδοικώς μηδέν ένδικος βροτών» (Αισχύλου: Ευμενίδες, 516-524); (Ποίος άνθρωπος ουδέν φοβούμενος ημπορεί να είναι δίκαιος;).

Η «επόμενη ημέρα» είναι μοιραίο να συνεπάγεται πολλά και ποικίλλα: την παρηγορία του χρόνου και την αναγκαία τιμωρία των δραστών, την υπερβολή και τον φόβο, την ανησυχία και την αβεβαιότητα, την πρόκληση συναισθημάτων ανασφαλείας σε ένα κόσμο επισφαλή και παρὰ την περί του αντιθέτου χριστιανική προτροπή «μηδενί κακόν αντί κακού αποδιδόντες» (Παύλου: Προς Ρωμαίους, IB' 17), συνεπάγεται, ακόμη, την αποδοχή της ιδέας «τοis εχθροίς βλάβην οφείλεσθαι...» (Πλάτωνος: Πολιτεία, 335 E)...

Το εφικτόν και το ιδεώδες: η εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων του Συντάγματος

Των κ. Μιχ. ΓΚΙΟΚΑ
και κ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Με σειρά άρθρων, που έχουν δημοσιευθεί κατά περιόδους, είχαμε επισημάνει, είτε την ανάγκη μείωσης του αριθμού Νόμων, Προεδρικών Διαταγμάτων, Υπουργικών Αποφάσεων, Εγκυκλίων και διοικητικών διαδικασιών, είτε την ρύθμιση κατ' άλλο τρόπο διαφόρων καταστάσεων, ανεξαρτήτως τομέως (οικονομικών δράσεων, διοικητικών πρακτικών κ.ά.) στην χώρα μας.

Κατ' «ευτυχή» συγκυρία προς το πνεύμα αυτό των υποδείξεων συνέπεσε να διατυπώνουν συναφείς λυσιτελείς σκέψεις και διεθνείς Οργανισμοί, όπως π.χ. ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, οι οποίοι υπέδειξαν κατά περιόδους στην Ελληνική Κυβέρνηση και στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση να προβεί, είτε σε μειώσεις διαφόρων ρυθμίσεων, ανασταλτικών κατά την εκτίμησή τους, παραγωγής διοικητικού έργου, της ανάπτυξης, των ιδιωτικών επενδύσεων, είτε να υιοθετήσουν νέες ταχύτερες διοικητικές διαδικασίες.

Επειδή πρέπει να αποδοθούν εδώ τα του Καίσαρος τω Καίσαρι και τα του Θεού τω Θεώ, πρέπει να λεχθεί ευθέως, ότι πολλές από τις εν λόγω «άλλες» σκέψεις και έγιναν αποδεκτές και ετέθησαν σε ισχύ με την μορφή διαφόρων διατάξεων με αποφάσεις της Κυβέρνησης και η κατάσταση συνεχώς βελτιώνεται.

Ανεξαρτήτως όμως αυτών, φαίνεται, ότι «ενδημεί» εδώ μία τάση ωρισμένα πράγματα να απαιτούν περισσότερο χρόνο «ωρίμανσης», από ό,τι ίσως θα ανεμένετο.

Όπως είναι γνωστόν, την 11/6/1975 έχει τεθεί σε ισχύ το Σύνταγμα, το οποίο εψήφισε η Ε' Αναθεωρητική Βουλή των Ελλήνων. Το κείμενο αυτού του Συντάγματος «μεταφράσθηκε» στην δημοτική μας γλώσσα με βάση το Β' Ψήφισμα της 6/3/1996 της ΣΤ' Αναθεωρητικής Βουλής και αναθεωρήθηκε για δεύτερη φορά μερικώς (η πρώτη ήταν το έτος 1986 μ.Χ.) με το Ψήφισμα της 6/4/2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.

Και η νέα αναθεώρηση (όπως και η προηγούμενη) προβλέπει την έκδοση σειράς νόμων για την ολοκλήρωση των ρυθμίσεων του (νέου) Συντάγματος. Οι προβλεπόμενοι νόμοι δεν έχουν βεβαίως ακόμη εκδοθεί (μερικοί εκκρεμούν από το έτος 1975 μ.Χ. ...).

Έτσι, σημειώνεται, ότι βάσει του νέου κειμένου του έτους 2001 μ.Χ. προβλέπεται η έκδοση συνολικώς 78 νέων ρυθμίσεων για τις νέες διατάξεις που ενσωματώθηκαν στο κείμενο του Συντάγματος, εκ των οποίων οι 32 παραπέμπονται στα επόμενα χρόνια.

Σε σχέση λοιπόν με αυτές τις νέες ρυθμίσεις αναφέρονται ενδεικτικώς τα εξής σε μία πρώτη καταγραφή:

Άρθρο Συντάγμ.	Υπουργείο	Σχέδιο εκτελεστ. νόμου του Συντάγμ.	Απώτερος χρόνος κατάθεσης σχεδίου νόμου στην Βουλή
5 §5	Υγείας και Πρόνοιας	Προστασία του ατόμου από βιοϊατρικές παρεμβάσεις και προστασία της γενετικής του ταυτότητας	Αναμένονται προτάσεις της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής
5Α §1 και 2	Εθνικής Οικονομίας, συναρμόδιο Εσωτερικών	Νόμος για την οργάνωση του δικαιώματος στην πληροφόρηση και της συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας	Φεβρουάριος 2002
14 §5, 7, 9	Τύπου και ΜΜΕ, συναρμόδια Δικαιοσύνης και Εσωτερικών	Ευθύνη Τύπου από ανακριβή δημοσιεύματα, αστική και ποινική ευθύνη, ιδιοκτησιακό καθεστώς	Οκτώβριος 2001. Καλύπτεται από υφιστάμενες διατάξεις με εξαίρεση την έννοια του βασικού μετόχου
15 §1	Τύπου και ΜΜΕ, συναρμόδιο Εσωτερικών	Έλεγχος ραδιοφωνίας - τηλεόρασης. Μετάδοση εργασιών της Βουλής και των προεκλογικών μηνυμάτων των Κομμάτων	Επανεξετάζονται οι υφιστάμενες διατάξεις ως προς την επάρκειά τους
15 §2	Εσωτερικών, Δημ. Διοικ. και Αποκέντρωσης	Δωρεάν μετάδοση των εργασιών της Βουλής και των προεκλογικών μηνυμάτων των Κομμάτων από ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά μέσα	Δεκέμβριος 2001
17 §4 και 117 §7	Οικονομικών, συναρμόδια Δικαιοσύνης και ΠΕΧΩΔΕ	Τροποποίηση του Ν. 2882/2001 Κώδικας αναγκαστικών απαλλοτριώσεων ακινήτων (εναρμόνιση των διατάξεων του προς τις νέες διατάξεις του Συντάγματος)	Δεκέμβριος 2001
19 §2	Μεταφορών και Επικοινωνιών	Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής για την προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών	Ανεκοινώθη, ότι είναι έτοιμο σχετικό σχέδιο νόμου
24 §1	Γεωργίας, συναρμόδιο ΠΕΧΩΔΕ	Νόμος για την προστασία των δασών	Δεκέμβριος 2001
29 §2	Εσωτερικών, Δημ. Διοικ. και Αποκέντρωσης	Ρύθμιση των οικονομικών ενισχύσεων των Κομμάτων, των εγγυήσεων διαφάνειας και των ορίων των εκλογικών δαπανών	Δεκέμβριος 2001

ΕΠ. ΑΠ. ΤΟΠ. ΑΥΤ. ΠΕΡ. ΑΝ. / R.DEC. ADM. LOC. DEV. REG. / R. DEC. LOC. GOV. REG. DEV.

Άρθρο Συντάγμ.	Υπουργείο	Σχέδιο εκτελεστ. νόμου του Συντάγμ.	Απώτερος χρόνος κατάθεσης σχεδίου νόμου στην Βουλή
51 §4	Εσωτερ., Δημ. Διοικ. και Αποκ.	Επιστολική ψήφος	2002
54 §2	Εσωτερικών, Δημ. Διοικ. και Αποκέντρωσης	Π.Δ. για τον αριθμό των βουλευτών κάθε εκλογικής περιφέρειας, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή	Μετά τον Μάρτιο 2002, όπως προβλ. το Σύνταγμα
57 §1 υποπαρ. γ'	Εσωτερικών, Δημ. Διοικ. και Αποκέντρωσης, συναρμόδιο Δικαιοσύνης	Ασυμβίβαστο προς την βουλευτική ιδιότητα, συμβατές δραστηριότητες βουλευτικού αξιώματος, ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ζητήματα Βουλευτών	Δεκέμβριος 2002
82 §4	Εξωτερικών	Συγκρότηση, λειτουργία και αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής	Δεκέμβριος 2001
86	Δικαιοσύνης	Ποινική ευθύνη των μελών της Κυβέρνησης ή Υφυπουργών	Δεκέμβριος 2001
88 Ερμηνευ- τική δ'.	Δικαιοσύνης	Δυνατότητα ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας της πολιτικής δικαιοσύνης	Οκτώβριος 2001
88 §2 υποπαρ. β'	Δικαιοσύνης	Επίλυση διαφορών σχετικών με τις αποδοχές και τις συντάξεις των Δικαστικών λειτουργών	Δεκέμβριος 2001
88 §6 εδ. γ'	Δικαιοσύνης	Προαγωγή τακτικών διοικητικών Δικαστών στον βαθμό του Συμβούλου της Επικρατείας	Οκτώβριος 2001
89 §2	Δικαιοσύνης	Αντικατάσταση Δικαστών από άλλα πρόσωπα σε συμβούλια ή επιτροπές	Νοέμβριος 2001
89 §3	Δικαιοσύνης	Διενέργεια διαιτησιών από δικαστικούς λειτουργούς	Νοέμβριος 2001
90 §1—3 και 5	Δικαιοσύνης	Συγκρότηση και λειτουργία των Ανώτατων Δικαστικών Συμβουλίων	Νοέμβριος 2001
90 §5 υποπαρ. β'	Οικονομικών, συναρμόδιο Δικαιοσύνης	Ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων των Προέδρων των ανωτάτων δικαστηρίων	Δεκέμβριος 2001
94 §1 και 3, 95 §1 και 3	Δικαιοσύνης	Ρύθμιση αρμοδιότητας επίλυσης ακυρωτικών και ουσιαστικών διαφορών από τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια και το Συμβούλιο της Επικρατείας και προσδιορισμός περιπτώσεων αναφαινετικού ελέγχου	Δεκέμβριος 2001
94 §4 εδ. β' 95 §5 εδ. β' και γ'	Δικαιοσύνης, συναρμόδια Εσωτερικών και Οικονομικών	Συμμόρφωση της διοίκησης και ευθύνη των οργάνων της για μη συμμόρφωση προς τις δικαστικές αποφάσεις	Δεκέμβριος 2001

Άρθρο Συντάγμ.	Υπουργείο	Σχέδιο εκτελεστ. νόμου του Συντάγμ.	Απώτερος χρόνος κατάθεσης σχεδίου νόμου στην Βουλή
100 §5 εδ. β'	Δικαιοσύνης	Διαδικασία επίλυσης ζητήματος αντισυνταγματικότητας τυπικού νόμου από τις ολομέλειες των ανωτάτων δικαστηρίων	Οκτώβριος 2001
100 Α	Οικονομικών, συναρμόδιο Δικαιοσύνης	Συγκρότηση και λειτουργία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους	Δεκέμβριος 2001
101 Α §2	Εσωτερικών, Δημ. Διοικ. και Αποκέντρωσης	Νόμος για την επιλογή των προσώπων, που στελεχώνουν τις ανεξάρτητες διοικητικές Αρχές	Μάρτιος 2002
102	Εσωτερικών, Δημ. Διοικ. και Αποκέντρωσης	Θέματα σχετικά με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης	Έχει καλυφθεί με τον νόμο περί υπαίθριας Διαφήμισης, Συμπολιτείες Δήμων και Κοινοτήτων. Λοιπά θέματα θα αντιμετωπισθούν με την Χάρτα της Αυτοδιοίκησης έως τον Δεκέμβριο 2001
103 §7 εδ. α'	Εσωτερικών, Δημ. Διοικ. και Αποκέντρωσης	Οργάνωση των διαδικασιών πρόσληψης προσωπικού υπό τον έλεγχο του ΑΣΕΠ	Μάρτιος 2002
103 §7 εδ. β'	Εσωτερικών, Δημ. Διοικ. και Αποκέντρωσης	Οργάνωση των διαδικασιών για την επιλογή προσωπικού ειδικών θέσεων	Ιούνιος 2002
103 §8	Εσωτερικών, Δημ. Διοικ. και Αποκέντρωσης	Ρύθμιση θεμάτων για τις σχέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο και τα καθήκοντά τους	Δεκέμβριος 2002
108 §2	Εξωτερικών	Οργάνωση, λειτουργία και αρμοδιότητες του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού	Δεκέμβριος 2001
109 §3	Οικονομικών, συναρμόδιο Δικαιοσύνης	Κώδικας Εθνικών Κληροδοτημάτων	Δεκέμβριος 2001

Με βάση αυτά τα στοιχεία όσοι ενδιαφέρονται για διδακτικούς επιλόγους πρέπει να αρχασθούν στην διαπίστωση, ότι η πλήρης εφαρμογή όλων των διατάξεων του (νέου) Συντάγματος είναι θέμα πολιτικής επιλογής, ότι οι Έλληνες επινόησαν το περίφημο φθέγμα «σπεύδε βραδέως», όπως, βεβαίως, και το έτερον «βουλεύου βραδέως, επιτέλει δε ταχέως τα δόξαντα». Οποία εκ των σοφών αυτών αρχαιοελληνικών σκέψεων θα προτιμηθεί κατά τους επερχόμενους χαλεπούς καιρούς, δεν είναι ευχερές να προβλεφθεί. Είναι όμως ευχερές η υπόμνηση της προτροπής: «τριών δει μέμνησθαι των Αρχόντων: ότι Ανθρώπων άρχει, ότι κατά νόμον άρχει, ότι ουκ αεί άρχει...» (Αγάθων).